

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A pesti hazai takarékpénztár.

Ami most még csak pium desiderium, hogy tudniillik az osztrák-magyar-bank olcsó hitelnyújtásában ne csak a bankárok, kereskedők és nagyiparosok, hanem a magyar kisgazdák is részesülhessenek, azt már rég megvalósította s folyton derekasan is gyakorolja hazánk legnagyobb és legnépszerűbb pénztárate: az első hazai takarékpénztár. Derék, hazafias és korszakalkotó alapítás volt ez több mint félszázada s hazafias és becsületes magyar hagyományait mai napig is megőrizte s jövő működését is eszerint intézi.

Ez intézet úgy állami, mint társadalmi pénzügyi kibontakozásunkban nagy szerepet játszott eddig s még nagyobb szerep vár rá a jövőben, azért méltó a közvélemény meleg érdeklődésére, mert az első hazai takarékpénztár nemcsak pénztárat, de közhasznú s specifikus magyar érdekű irányánál fogva áldásos intézmény jellegével is bír.

Mind ezt kötelességünknek tartjuk elmondani most, hogy az ötvenötödik közgyűlésen ez intézet feltárta a nyilvánosság előtt forgalmának adatait, melyek bátran nevezhetők a legdúsabb s leghasznosabb virágzás adatainak úgy, amint azok az 1894. év végéig fel vannak tüntetve. Az összes forgalom a letolyt évben egy milliárd négyszáz tiz millió nyolcszázharmincöt ezer háromszáznegyvenhat forintot tett, többet fél milliárddal, mint volt az előző évi. Szédítő összeg! A múlt évi új részvénykibocsátás által az intézet hitele még óriásabbra nőtt a külföld előtt, tartalékalapjai oly hatalmasak, hogy az intézetet meg nem rendítheti a pénzpiacok bármely katasztrófája sem. Az évi nyereség több mint két millió, egy-egy részvényre négyszáz osztalék jut, ami a részvényesek szerencséje különben s amihez csak szerencsét kívánhatunk, mert becsületes pénzkezelésnek s olcsó hitelnyújtásnak s nem uzsorának gyümölcse.

De a közvéleményt általánosabban érdekli az intézet áldásos működése, amit a köz érdekében a múlt év alatt különösen két irányban kifejtett.

Először hathatósan közreműködött arra, hogy a gr. Károlyi Sándor-féle pestmegyei hitelszövetkezet a hazai szövetkezetek központi hitelintézetévé átalakulhatott. E központi szövetkezet hivatása, hogy az ország minden részében községi hitel-szövetkezeteket alakítson s a kis gazdaközönseget

olcsó hitel által támogassa. Már eddig alapított 220 községben ily szövetkezetet hatalmas anyagi támogatással: e szomorú válságos időkben számos kisgazda-családnak megmentését eszközölvén!

Második üdvös ténye a múlt évben a kolozsvári pénztárat megmentése volt magyar állami s magyar nemzeti érdekből. Erdély nemzetiségi viszonyai közt, a felburjánzó oláh pénztárat szembem mérhetetlen horderejű tény ez!

Az intézet vezetői ezért megérdemlik a közvélemény tapsát.

Csak előre ezen az uton! A nagy Fáy András áldott utja az!

Szabadka város közgazdasági előadójának 1894. évi jelentése.

Felkértünk a következő sorok közzétételére: Szabadka város közgazdasági előadójának 1894. évi jelentését (Földművelési értesítő 6. sz.) olvasván, nem mulasztom el, hogy az ott tett azon kijelentésre, mely a földművelésre vonatkozik, egy tiszteletteljes megjegyzést ne tegyek.

Az mondatik ugyanis ezen közgazdasági előadói jelentésben, hogy „a földművelés szakszerű fejlesztésére kiváló hatással bírna egy földművelési iskola és annak városunkban felállítása, tekintve a nepesedést, terjedelmes határunkat, főleg azon körülményt, hogy népünk majdnem kizárólagosan gazdalkodással foglalkozik, igen is indokolt volna.”

Nem talalom indokoltnak a tisztelt előadó ur ezen kijelentését, mert ha csakugyan annyira szíven viseli a földművelés érdekeit, lehetett volna már odahatnia, hogy a gazdag Szabadka városból 1—2 paraszti kereste volna fel a szomszédos és nem egészen rossz híreket örvendő adai m. kir. földművelési iskolát, de ezt nemcsak hogy nem tette, hanem azon irányu megkeresésünkre, hogy hasson oda Szabadka város közgyűlésében, hogy évi 150 ft. fizetése mellett a vagyonos vagy szegény emberek fiait a város ktlldje ide, — még csak nem is választott, hiszen, ha szültségét éreznék s a szomszédos adai földművelési iskolát előnyeit felfogni képesek volnának a szabadkaiak, akkor tettek volna már örökös vagy időszaki alapítványt az adai földművelési iskolá számára, melyen gazdag és szegény tanulhatna, de az e tárgyban hathatós befolyásu körökhez intézett ilyenmü kéréssem még csak válasza sem érdemesítettett; a tisztelt gazdaközönseg azzal főz le, hogy ha fiát beadja az adai iskolába, akkor neki egy béreessel többet kell tartania. Minek volna tehát Szabadkának magának külön földművelési iskola; azért, hogy Zombor város két örökös, Zenta, Mohol, Petrovosszello, Ó Beese s többi községek szintén 1—1 örökös alapítványával olyképen tüntessenek, hogy ők, ha külön földművelési iskoláról nem ábrándoznak is, legalább kihasználni tudják a létezőt? Bizony mondom, hogy 12 év óta egyetlen szabadkai ifjunál több nem

végzett nálam, az sem Szabadka, hanem Zombor város nagylelkü alapítványán.

A tisztelt közgazdasági előadó urnak igen bálás tér nyílnék ez irányu tevékenysége gyümölcsözésére, ha meggyőzni volna szives a polgármester urat, hogy addig is, míg a saját külön földművelési iskolájuk elkészül, — melyhez én az itteni iskola terv és költségelőirányzatát már 1884-ben megküldöttem, — 8—10 parasztiut ide beküldetne, az ő szava ugys nagyhatásu és ha még az évi 1200—1500 frtot is megfizetné a várossal, bizonyára a legmaradandóbb emléket hagyná maga után, mert megtanítaná a népet, hogy miképen kelljen két kalaszt termelni ott, ahol eddig egy kalasz termett.

Ez a 8—10 parasztiut a f. év őszén épen jökor jönne, mert most fogjuk kibővíteni a lakszobák-és tantermet, mintán a 24 helyre épült földművelési iskolában évente 36, 38, 40 növendék lakik, illetve a 24 növendéknél nagyobb szám a szomszédos szélső házsorok egyikében vesz lakást, hol a feleségesek családostól együtt meghuzódnak.

Talán dicekvésnek is tűnik fel a jelen cikkem a t. olvasó előtt, de kérem ne méltóztassék ezt annak venni, hanem ismertetésnek, mintán a szabadkai, sőt a szomszédos városbeli urak ilyképen talán tudomást vesznek arról, hogy már 12-ik éve, hogy fenállunk s 200-nál nagyobb a végzett és a legnagyobb részben tökéletesen jól végzett egyének száma.

Midőn még a fentebb hivatott jelentésnek azon kitétele telett, hogy Szabadka város határában folyó gazdalkodásnál, illetve „a kezelésnél a váltó-rendszer uralkodik”, őszinte csodálatomnak kell, hogy kifejezést adjak, leteszem a tollat azon szerény megjegyzéssel, hogy én tudtommal az uradalmakat s talán néhány művelt gazdát kivéve, csak azt láttam, hogy a búzát követte tengeri; a tengerit zab vagy buza s így tovább, ez pedig általánoságban nemcsak hogy nem váltó-rendszer, de még csak nem is rendszer, hanem rabló-gazdalkodás.

Szobonya Bertalan,
az adai m. kir. földművelési iskola igazgatója.

Mezőrendőrség.

Lapunk folyó évi 12. számában „A legidősebb kérdés” cím alatt tényleg egy nagyon is időszerű kérdéssel foglalkoztunk: a mezőgazdalkodásról és rendőrségről szóló 1894-ik évi XII-ik törvénycikkkel.

Röviden bonckés alá vettük a törvényt s általánoságban az egész országra vonatkozólag aggodalmainkat fejeztük ki a többek között arra nézve, hogy az ezen törvény által megkívánt s ujonnan szervezendő mezőrendőrség újabb megterhelést fog a népre hárítani. Nem szemrehányásképp emlitettük ezt fel, mert bizs a törvény kétségbevonhatlan előnye megbecsülhetlen ellenszolgáltatást képeznek. Ezzel pusztán arra akartunk reá mutatni, hogy minden vármegyének, illetve községnek oda kellene törekednie, hogy a mezőrendőrséget a törvény rendelkezései értelmében tökéletesen szervezze ugyan, de találjon módot arra is, hogy ez a szervezés mentől kevesebb költséggel járjon.

A „BÁCSKA” tárcája.

Bácska.

Szilaj képzeletem elszáll örömebe
Duna, Tisza közt arany rónatérre
S gyönyörrel köszöntöm!
Hogy ne köszöntőm: hisz nincs mása többé,
Nincs ezen a földön!

Duna, Tisza közt déllobos Bácska,
Te vagy szép hazámnak gyémánt koronája!
Te csupa költészet!
Az Úr jó kezeiben gyönyörűségemre
Oda tűzött téged.

Te vagy, te vagy lelkeim legszebb gondolatja...
Rengő déllobod lelkeim éringatja
S elfog hívős átom:
Zsibongó életed, tündérvilágod egész
Fenségsben látom.

S otthon érzem magam. Ott vagyok én újra,
Hol búzakalászok arany koszorúja
Reng, mint a tó habja;
Hol a fű s pacsirta egyszerű dalával,
Szívem éragadja!

Látom: nóta mellett vígan szánt a gazda,
Csikója szabadon térdig jár a gazba'
S válogatva legel;
S mire delelőre ér a nap korongja,
Gondos felesége ebédjét kihozza
És együtt költik el.

Delelő gulya a hosszú, gémes kutat
Körüljárja, pihen; a kucasz se ugat,
Közte hever lomhán;
A gulyás is éppen leteríti szűrét
S pipára gyújt aztán.

Távol fehér város három nagy ércornya,
Mintha mind ezüst nap, vagy lidércfény volna,
Vakító fényt áraszt.
De hagyjuk e várost, járjuk be a pusztát,
Míg szemünk kifárad...

Keresztútnak sarkán füstös, rongyos csárda,
Azt hinnéd, hogy ki sem lép a portájára;
Nem úgy van az pedig:
Szétszórt tanyák népe itt vasárnaponként
Táncra kerekedik.

Ott a deli csikós rágtat szilaj ménen:
A csárdába csalja tüzes bor s két szép szem;
Hadd enyhítse szomját!
Hisz úgy is tudja, hogy szereti a bort, meg
A csárdás asszonyát...

A csatorna parton legelteti nyáját
A szerelmes bójtár; kicsi furulyáját
Olykor megríkatja:
Hívó szép hangjára titkon jön ki hozzá
Szíve választottja.

A fehérle taven reng a könnyű sajka,
Egy ifjú s két leány himbálódzik rajta
Vidám dalt dalolva;
Előttük a nádas olyan hosszú, széles,
Mintha erdő volna.

Zúgó nádas között, a kerek tisztáson,
Vadmadarak ezret lubickolni látom:
S fülhasító lárma,
Hápgás, krígatás, csergés lesz az első
Puskadurranásra.

— Nyugodni tért a nap. Most a tarka tárgyak
Képe lassan elvész. De nagyobb varázst ad
Az a csöndes éjnek,
Hogy bús furulyaszó hallszik s a távolban
Pásztorúzek égnék...

— Én szép szülőföldem, hogy ne szeretnél,
Hiszen nem halt még ki a vadonköltszet
Földedről egészen...
Szilaj képzeletem Bácska tündérsikján
Repülj hát merészen!

Szabadka Gyula.

A NŐKRŐL A NŐKNEK.

— Csevegés egy régi témáról. —

Irtó Karcfalvi.

Sokat irtak már a nőkről, ez a téma különféle variációkban annyira ki van már merítve, hogy én erről a régi thémáról újat nem mondhatok. Mindazonáltal megsúghatom, hogy milyen legyen a nő és milyen ne legyen. Kedves hölgyeim, szívelejték meg jól, amit mondok, mert azt az életből lestem el. Tebát:

A nő legyen: olyan mint csillag — fénylő és elragadó — de ne legyen olyan mint a csillag: elérhetetlen.
A nő legyen: olyan mint lilium — bájos és ártatlan — de ne legyen olyan mint a lilium: hosszunyelű.
A nő legyen: olyan mint házikenyer — egészséges

Ami vármegyénkre nézve aggodalmink fölöslegesekek voltak. Utóbb szerzett információk szerint nálunk nagyobb megterhelés épen nem fog előállni és pedig azért nem, mert külön mezőrendőrségre egyáltalán szükségünk nincs.

Itt van ugyanis a községi rendőrség, vármegyénk alispánjának ezen pártalon alkotása. Ez a rendőrség teljesítette eddig is a belrendőri szolgálton kívül a mezőrendőrit s ezután ezen szolgálati ágat a községeket terhelő részében azonban a törvény, illetve a miniszteri kirendeléssel kiadott konkrét utasítás szerint fogja ellátni. Lehet, hogy egyes községekben a rendőrség némi szaporítása szükségessé válik, de ez közel sem fog vármegyénk lakóira nagy terhet róni.

Schmausz Endre alispán az 1894. évi XII. t. c. életbeléptetése, illetve a községi rendőrségnek ezen törvény értelmében a mezőrendőrségi szolgálatokra való alkalmaztatása tárgyában kirendelését már kiadta az összes főszolgabírnoknak.

Ezen nagy horderejű rendeletből álljanak itt fenti soraink kiegészítésül a következők:

„Már a múlt évi december hó 20-án tartott rendes évnegyedes közgyűlés alkalmával adott alispáni jelentésben jeleztem, ezen az 1894. évi XII. t. c. 74. és következő §§-ában megállapított mezőrendőri szolgálatot nálunk a helyi rendőrségi szolgálat ellátására községszerte szervezték és a nagyméltóságú kir. honvédelmi- és belügyminiszter urak hozzájárulásával általam készített 33,185 alisp. 1893. sz. szolgálati utasítás szerint eljáró községi rendőrség tagjai birtvaták teljesíteni és hogy ennek következtében a községeknek külön mezőrendőrt (mert hisz Bacs-Bodrogh vármegyében hogy örökről szó sem lehet) alkalmazniuk nem kell, hanem, hogy a mezőrendőri szolgálatot, mint most már az 1894. évi XII. t. c. illetve az ennek végrehajtására 1894. évi október hó 17-én kibocsátott miniszteri rendelet 74. és következő §§-ai, úgy az utóbbival kiadott D. mintájú mezőrendőri szolgálati szabályzat 1-9. §§-ában leírt külön szolgálati ágat, ezen szolgálathoz pontos és egyenlő teljesítéssel, minden függelen nélkül hivatalos és megbízhatóan elnevezett távollattal, a községek és birtokosság újabb nagyobb megterhelésének elkerülése tekintetéből is, a községi rendőrségi személyzet tagjainak kell ellátni, kik azt a fennálló utasítások betartásával és azok értelmében eddig is pontosan ellátták s kik azt itt-ott jobb helyzetbe hozva és ott, hol az a behatóbb és terhebb szolgálat által szükségessé válik néhány taggal kiegészítve, bizonyára az imént jelzett újabb fáradságosabb szolgálatot a legmegbízhatóbban és aránylag a legkevesebb pénzkiadásra kerülőleg elfogadják látni.

Ezen előterjesztésem a vármegye törvényhatósági bizottsága, egy a beérkezett jelentések és előttem tett számtalan nyilatkozók által is egyértelműleg helyeseltetve, miután a nagyméltóságú kir. földművelési miniszteriumban elegendő folytatott közvetlen tárgyalások ezen nézetem helyeséről és mervadólórtól teljesen meggyőztek és miután a községeknek törvényhatóságilag jóváhagyott rendőrségi szervezési szabályrendeletei, valamint a 29,510 alisp. 1894. szám alatt életbeléptetett 33,185 alisp. 1893. számú rendőrségi szolgálati utasítás értelmében a községi rendőrségi személyzet nemcsak a községek bel-, de világosan és kétségbevonhatatlanul azoknak határbeli külrendőrségi teendőinek ellátására is községi képviselőtestületi határozatokkal meg volt bízva, ennek folytán a községi rendőrség a most az 1894. évi XII. t. c. IX. fejezete folytán fentiek szerint részletesen is meghatározott most kérdéses mezőrendőri szolgálat teljesítésére is, minden újabb felhatalmazás vagy megbízás nélkül egyaránt hivatva és kötelezve van.

Az elmondottak világossá teszik, hogy a midőn mult évi november hó 1-én 32552. alisp. 1894. szám alatt az 1894. XII. t. c. végrehajtására nézve, a nagyméltóságú kir. földművelési miniszter urak október 17-én kibocsátott 48000. VII. 1a sz. füzetes rendeletét közltem, és ugyanezen célból és szám alatt a törvényhatóságokhoz intézett és ezen törvény életbeléptetést az 1894. XII. t. c. 123. §-a alapján 1894. november 1-ére megállapított kirendelés 12. pontja értelmében, a mezőrendőri javadalmazásának az 1895. évi községi költségvetésekbe pótköltségvetésig való felvétele iránt a végrehajtási rendelet 75. §-ához képest azért nem volt szükségem intézkednem, mert a mezőrendőri szolgálatot is ellátni hiva-

és friss — de ne legyen olyan mint a házikenyér: otthonstított.

A nő legyen: olyan mint számóca — tde és illatos — de ne legyen olyan mint a számóca: földön kúszó.

A nő legyen: olyan mint karmantyú — melegsítsen minket — de ne legyen olyan mint a karmantyú: kívül értékesebb mint belül.

A nő legyen: olyan mint holdfény — gyöngéd — de ne legyen olyan mint a holdfény: mely megfoghatatlan módon a férfiak fejét borítja.

A nő legyen: olyan mint kefe — a tisztaság jelképe — de ne legyen olyan mint a kefe: érdes és durva.

A nő legyen: olyan mint légszusz-láng — életünk reményvilága — de ne legyen olyan mint a légszusz-láng: könnyen meggyulladó.

A nő legyen: olyan mint templom tornya — a keresztet méltósággal viselje — de ne legyen olyan mint a templom tornya: mely mindenkire lenéz.

A nő legyen: olyan mint Makart csokor — saját-szerű — de ne legyen olyan mint a Makart csokor: a szokástól eltérő.

A nő legyen: olyan mint táviróhuzal — sokat hall, keveset fecseg — de ne legyen olyan mint a táviróhuzal: mely a hivatalnoknak mindent elcsacsog.

A nő legyen: olyan mint léghajó — a férfit emelje föl köznapiaságából — de ne legyen olyan mint a léghajó: mindig magasra és nagyra vágó.

A nő legyen: olyan mint az egyenruha — elegáns — de ne legyen olyan mint az egyenruha: állig begombolt.

A nő legyen: olyan mint a vitorla — tudja, honnan fúj a szél — de ne legyen olyan mint a vitorla: kiforgatott.

tott községi rendőrség közvetlen szükséglete néhány község kivételével, melyekben a községi rendőrség felállításakor még folyamatban volt — az összes vármegyei községek 1895. évi költségvetéseiben, még pedig: a helyes kivétel indokából — a bel- és külrendőri létszámának megfelelőleg — tényleg és elkülönítetlen felvétel véve, az akkor felállítás alatt volt néhány községből pedig az ide vonatkozó pótköltségvetések a szükséghez képest ezen szervezés folytán terjesztettek be.

De nem volt szükséges ugyanezen kirendelés 13. pontja értelmében a mezőrendőrség alkalmazásáról sem intézkedni, mert hisz azok a községi rendőrségben — az eddigi viszonyok és szolgálati kívánalmaknak tökéletesen megfelelőleg — már a mezőgazdasági és mezőrendőri törvény keletkezése előtt, legnagyobb részt már 1891. év óta alkalmazva voltak, sőt ezen községek és községeként szervezett örtest időközben igen sokat tökéletesbült anyag, szám és szolgálat tekintetében egyaránt stb.

Bacs-Bodrogh vármegye dr. Csányi legújabb művében.

(Dr. Csányi Dezső: Magyarország történelmi földrajza II. köt. Buda-pest. M. Tud. Akadémia kiadása.)

A nagyevű Pesty Frigyes óta hazánkban nem volt s jelenleg sincsen szélesebb látókörű s tudományosabb képzettségű monográfia-írók, mint dr. Csányi Dezső akadémiai tag, az országos levéltár alveleltartója. Midőn tehát a magyar tudományos akadémia elhatározta, hogy az ország középkori történelmi földrajzat megírására, ualaval avatottabb tudosra s munkát nem lehetett volna bízni, mert nincs senki az országban, aki akkora közép kori lokális ismeretekkel rendelkezne s aki oly rengeteg levéltári adatkészletet produkálhatna, mint dr. Csányi.

Nagyszabású mű-e nek ma-odik kötete csak nem rég jelenen meg, mivel abban Bacs és Bodrogh vármegyék története, határvizsgálata, helyeségei és városai, végül birtokos családai is tárgyaltak, e kötet tartalma nemcsak a vármegyék múltjával foglalkozókra nézve rendkívül becses, hanem az ezen megye története iránt érdeklődők előtt is fontos sakkal bírhat.

Mi e helyütt nem kívánunk dr. Csányi e jeles művéről részletes ismertetést írni s csupán a helyi történet és a most készülő megyei monográfia szempontjából akarunk pár sorban megemlékezni róla. Csányi ugyanis a kötetben Temes, Krassó, Keve, Torontal, Szerem, Valkó, Pozsega, Baranya, Somogy és Vas vármegyékben kívül külön-külön fejezetek alatt tárgyalja Bacs és Bodrogh vármegyéket is.

Midőn valamely történelmi dolgozat értékét kívánjuk megítélni, első sorban kétségkívül azt kell kutatnunk, vajjon a szerző felhasználta-e mindazon kuttatórészeket, amelyek az illető tárgyra vonatkoznak. Csányi e művére el lehet mondani, hogy a kuttókat nemcsak mind ismeri, hanem a legnagyobb lelkiismeretességgel fel is használta. Örövendünk ezen és megnyugtatónkra szolgál nekünk, akik szintén már régóta foglalkozunk Bacs és Bodrogh vármegyék kuttóinak gyűjtésével, mert látjuk, hogy Csányi majdnem mindenben ugyanazon kuttókat használta, amelyeket Bacs-Bodrogh vármegye monográfiajának immár sajtókész megírásánál mi is felhasználunk. A levéltárak közül, melyekből Csányi veltünk együtt merített, említendő a budapesti országos levéltár, a nemzeti muzeum levéltára és az akadémia kéziratára. Ez utóbbi azért fontos, mert abban foglaltatik a Pesti Frigyes-féle gyűjtemény, amelyben Csányi is és mi is a következő levéltárak anyagát találtuk együtt és használtuk fel, u. m.: a bécsi császári levéltár, Deák Farkas gyűjteménye, a gr. Draskovics család levéltára, az erdélyi kancellária, a gyulafehérvári káptalan, a gr. Erdődy család monyörökereki levéltára, ugyanezen család vörösvári levéltára, a gr. Gyulay család levéltára, Keczer család, Mosocza, gr. Banffy, br. Revay, Kállay, Szeredai és Torma családok levéltarai.

Azt hisszük ily óriási apparátus mellett nem csoda, ha mi, akik Bacs-Bodrogh vármegye történetét a megyei monográfia számára már megírtuk, Csányi e művében csak megerősítést leljük az általunk felhasznált adatoknak, és nagyon örövendünk azon, hogy az ügy iránt érdeklődő körök annak idején, ha a bacs-bodrogh megyei monográfia megjelenik, a mi munkánk adatait, azoknak és feldolgozásuknak értékét Csányi e könyve alapján nemcsak ellenőrizhetik, hanem kellőképp méltányolhatják is.

Az igazság megkívánja azonban annak nyílt elismerését is, hogy dr. Csányi nemely helyrajzi és család-tani kérdésekben, a miénkél szélesebb kutatási körűnek fogva, oly dolgokat is produkál, amiknek mi bacsikai hasznát vehetjük. Ilyenek a tudós szerzőnek a herceg Eszterházy család kismartoni és a gróf Zay család zayugri levéltáraiból sajátkezűleg összeszedett adatai, amiket a mi megyei monográfiai bizottságunknak már nem volt módja megszerezhetni. Halásan ismerjük el tehát, hogy dr. Csányi műve, amit e részben nyújt, az becses kiegészítő részlet fogja kepezni monográfiaunknak, nemkülönben az a sok konjektúra is, amelyekkel eddigi íróink bacsikai helymeghatározásait, a községek névnek helyesebb formáját és a helységek szituációját megállapítani vagy legalább magyarázni iparkodik.

Végül örövendünk azon, hogy a nagytudomány szerző, akinek munkája az akadémia tulajdonát képezi, mint művéből látjuk, hasznos adatokat talált a mi bacsikai historikusaink eddigi munkáiban is és azokat a források felsorolása mellett nemcsak felhasználta, hanem dolgozata bevezető részében rólunk oly elismeréssel nyilatkozik, amit vidéki írók az akadémiai körökből vajmi ritkán hallanak. Mi köszönjük az elismerést, de köszönjük a szép művet is, melynek adatai sokban pótolják vagy kiegészítik eddigi tudásunkat; a nagyevű szerzőnek pedig kívánjuk, hogy hatalmas művét a milleniumra befejezhesse s a többi kötetek megjelenésével is oly sikert érjen el, amely dicsfényt vet a hazai történet-irodalomra.

Dudás Gyula dr.

Ujdonságok.

Kinevezés. Sándor Béla főispán ifj. Szutrély Lipót bajai lakost közigazgatási gyakornokká nevezte ki és szolgálatára a bajai szolgabíróshoz rendelte be.
Alapszabály-jóváhagyás. A m. kir. belügyminiszter a szántai polgári olvasóköri alapszabályait jóváhagyta.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter Frindt József pénzügyigazgatósági segédtitkár hasonló minőségben a temesvári kir. pénzügyigazgatósághoz helyezte át. A távozást sajnálattal vesszük tudomásul, a mennyiben Frindt József fiatalágunknak egyik legrokonoszenvesebb és igen népszerű tagja volt.

Pályázat. A cs. és kir. 4. hadtestparancsnokság egy 100 frtos Rapp Borbála-féle alapítványra pályázatot hirdet. Pályázhatnak katonatisztek nejei, özvegyei vagy árvái, kik a jövő év folytán a gleichenbergi fűrdőt akarják látogatni. Közlebbi értesítést ad a 23. hadkiegészítő parancsnokság Zomborban.

A hamis tiszek hivatalos leírása. A pénzügyminiszter szükségesnek találta a cirkuláló hamis tizforintosok nagy számára való tekintettel — megtagyni a pénzkezelő hivataloknak, hogy az említett bankjegyek tekintetében a legnagyobb óvatosságot fejtse ki s azokat minden egyes esetben tizetes vizsgálat alá vegyék. Együttal tájékoztatás céljából közölte a miniszter az összes pénzkezelő hivatalokkal a hamis tiszeknek ezeket az ismertető jeleit: I. A német szövegoldal a jobboldalon ábrázolt „eszményi“ fejen a bal orrcimpaja mellett rendszeren egy ötöt pont latható; a jobb oldal felső részén levő „10“ számjegy körülírataban, melyben e szavak „Zehn Gulden“ háromszor ismétlődnek, egyszer „Zehn“ helyett „Zeun“ olvasható. II. A magyar szöveg oldalán a valódi jegyeknél a bankjegy vörös száma hat számjegyből, a hamisítványoknál ellenben csak ötből áll; a hamisítványokon továbbá e szó: „főintézeteinél“ hibasan „főintezeteinél“ vannak nyomtatva.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tetetik, hogy a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnak 1895. évi január hó 27-én kelt 7520/1895. számú kirendelése szerint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek képviselői az 1895. évi üzleti adó kivetéséhez szükséges adatokat legkevesebben folyó évi február 28-ig a város tanácsához az 1883. évi 44. t. c. 15. és 24. §§-ban meghatározott követelmények terhe alatt benyújtani kötelesek.

Dal- és tancestély. A zombori szerb daley-let f. hó 11-én a „Vadászkürt“ összes termében tartotta táncal egybekötött daleyestét válogatott műsorral: előadásra kerültek: 1. „Pesmo moja“, Karliktól, előadja a vegyeskar. 2. „IX. Concerto de Ch. Beriot“, előadja hegedű Konyovits Ivánka k. a., zongorán kiseri Maximovits Kosztáné urhölgy. 3. „Svet tye csita! pesme moje“, Dubek H.-tól, előadja a női kar, zongorán kiseri dr. Poppovits Istvánné urhölgy. 4. „Letnya noty“, szülő négyesdal Blazsek K.-tól, előadja: Kolarits István, Csontos Velimir, Bikár Radivoj és Jaksits Vászta urak. 5. „Pesme naroda ceskog“, Malattól, előadja a vegyeskar, zongorán kiseri dr. Poppovits Istvánné urhölgy. 6. „Razmisli sz Marice“, batosdal „Az eladott menyaszony“ című operából Smetanától, vegyeskarra átírt Blazsek K.; előadja: Gavrilovits Milutin urhölgy, Theodorovits Vida, Konyovits Ivánka kisasszonyok, Kolarits István, Konyovits Milos, Maximovits Miklós és Jaksits Vászta urak. 7. „To devojce“, szoprán szólo a vegyeskar kíséretével Dragovicszkitől, a szólot Theodorovits Vida k. a. énekl. 8. „Szrpski poj“, Kalivodától, előadja a férfiak. — Az előadás a nagy számban megjelent közönség meglegedésére szépeu folyt le. Különösen ki kell emelnünk a 2-ik sz. alatt előadott darab közreműködőit, nevezetesen Konyovits Ivánka k. a. és Maximovits Kosztáné urhölgyet. Konyovits Ivánka kisasszonynak ez volt az első nyilvános fellépése, bátor fellépésével szép és szabatos hegedűjátékával és előadásával nemcsak meglepte a közönséget, hanem azt el is ragadta, a közönség méltán szűnni nem akaró éljenzésben részesítette; hisszük, hogy szép tehetsége szorgalmából kifolyólag a zombori közönségnek még sok szép estét szerzend. Méltó társa volt Maximovitsné urhölgy, ki a töle megszokott precizitással zongorán kísérete. Elismerést érdemel Theodorovits Vida k. a., ki a 7. sz. előadásával, szép s kedves szöloénekével a közönségnek tetszését kinyerte. Konyovits Pálné urhölgy betegsége folytán a műsorra kitűzve volt Dallam „Fauszt“ operából kihagyatott. — Jelenvoltak: Bugarszky Athanasz né, Blazsek Dragutin né, Bikár Vásztoné, Bikár Peterne, öz. Borgyosky Matrona, Csontos Velimir né, dr. Drakulits Pálné, Durza M. (Versec), öz. Demetrovits Katalin, Gyurisits György né, öz. Jaksity Milica, Konyovits Jusztinné, Kalits Demeterné, Kolarits Istvánné, Konyovits Pálné, Kovacsits Jenőné, Konyovits Mladenné, dr. Maximovits Kosztáné, Momirovits Vladoné, Moits Sándorné, Molesevit Miklosné, Mihajlovits Istvánné (Szabadka), öz. Maximovits Olga, Mladinovits Jánosné, öz. Nikolits Zsófia, Nikolits György né, Nikolits Aurelné, dr. Pavlovits Jenőné, Popovits Mirkone, Paul Kalmanné, dr. Popovits Istvánné, Popovits Zsarkoné, dr. Pataj Sándorné, Radity Mladenné, Radulovits Amalia, Schlagetter Gyula né, dr. Spitzer Mór né, Stefanovits Szávoné, öz. Theodorovits Maria urnok és Andrejevits Melánia (Versec), Borgyosky Sztana, Bikár Szlavka, Dragutinovits Zsenka (Mitrovica), Durza Jusztina és Olga (Versec), Jaksits Jelena, Konyovits Ivánka, Nikolits Maria, Póbits Katica, Paul Mariska, Petrovits Jelena (N-Kikinda), Rajkovits Zorka, Radits Zsófia, Sztankovits Leposzava (Ó-Sztapár), Sztanajlovits Melania, Sztanajlovits Olga, Sachs Elvira, Szmederevac A. (N-Becskeker), Theodorovits Vida, Tomits Danica (Ujvidék), Vukicsévits Melka, Vukicsévits Zsófia, Vucsenovits Radojek (Eszék), Zigeran E. (Pancsova) kisasszonyok. — A tánc reggelig tartott. Az estély sikeres rendezése dr. Maximovits Szilárd elnök érdeme. P.

Március 15. Az ó-morovicai „Polgári-kör“ — mint lapunknak írják — a nemzeti újjáébredés dicső napjának, 1848. évi március hó 15-nek az emlékeztetését, az idén is szokásos kegyelettel ünnepli meg. A már megállapított program szerint lesz: emlékbeszéd, tartja Kovács Gyula, a polgári-kör elnöke. Felolvasást tart Mathé László, a polgári-kör jegyzője. Szaválni fognak: Halasi Béla, Faragó József, Nagy Sándor, Nagy Balint és Hamar János. Az ünnepélyen a polgári-kör dalárdája is közre fog működni. Este az egyet helyiségében társas vacsorával és ezután táncmulatsággal zárják be a nagy emléktűnnetet. A bálból eredő tiszta jövedelem jótékony-célra fog fordíttatni.

Uj gyógyszerár. Daubner József okleveles gyógyszerész, aki hosszabb idő óta Hagelmann helybeli gyógyszerész gyógytárában működött, személyes üzleti jogot kapott egy Ulmán (Temesmegye) felállítandó gyógyszerárára.

József
ghen a
at. A
nyiben
vesebb
mokság
yázatot
i vagy
fürdőt
had-
sa. A
hamis
hagyni
jegyek
azokat
Egy-
összes
ket az
oldalón
tt re-
részen
szavak
Zehn-
oldalán
szám-
all; a
abb; a
áll-
eszeről
gyigaz-
1895.
adásra
95. évi
sobbén
1883.
vetkez-
dalegy-
artotta
1. elő-
előadja
előadja
kiseri
peszme
ran ki-
noty",
István,
urak.
vegyes-
lgy. 6.
nyasz-
atirta
rhölgy,
nyok,
kös és
szó a
podoro-
odától,
n meg-
Külö-
darab
k. a.
Ivanka
bátor
előad-
zt el is
ljenzés-
szorgal-
ok szep
rhölgy,
kiseri.
a 7. sz.
ségnek
tegsége
opera-
naszné,
be, özv.
rakults
Katalin,
nyovits
Konyo-
né, dr.
is Sánd-
é (Sza-
anosné,
Aurelné,
manué,
Pataj
Sebla-
zavone,
Melania
ngutno-
Versee,
Popits
ikunda,
poszava
Olga,
eodoró-
Melka,
Zigeran
tartott
d elnök
kör" —
s dícső
kezetet,
A már
l, tartja
ást tart
fognak:
Balint
alárdája
n társas
a nagy
tekonny-
kveles
helybeli
és üzleti
állítandó

Újévi üdvözlések megváltása. Az évenként vármegyénkkel is dívo újévi üdvözlések megváltása ez évben összesen 252 frtot jövedelmezett a vármegyei árva- és szeretetház javára. Ezen összeghez hozzájárultak: Sándor Béla 10 frt, Schmausz Endre 5 frt, Ertl testvérek 15 frt, Roheim Károly 15 frt, Czírfusz Ferenc 2 frt, Pinkovits József 5 frt, Szilágyi Mór 10 frt, id. Ertl János 5 frt, Szemző Mátyás 10 frt, Veiszmar Mihály 5 frt, Karácson Gyula 1 frt, Mihályi János 2 frt, dr. Pavlovits Simon 3 frt, Varosy László 2 frt, Raab Béla 1 frt, Scultety Ferenc 1 frt, Trischler Károly 1 frt, Szilágy Elemér 1 frt, Tapay István 1 frt, Bieliczy Gyula 1 frt, Trischler Gyula 1 frt, Vuits Péter 1 frt, Szűcs Mihály 1 frt, Zsigmond Dénes 1 frt, Kohut Henrik 2 frt, Pálty Dezső 1 frt, Kende Ignác 1 frt, Handler Jakab 1 frt, Kesmárky Endre 1 frt, Kubitska Hugo 1 frt, Kesmárky Béla 1 frt, Krusetz János 1 frt, Mihályi Ernő 1 frt, Trischler Ferenc 1 frt, Maximovits Szilárd 1 frt, Lang Gyula 1 frt, dr. Hirmann Ferenc 1 frt, Hoffmann Frigyes 2 frt, Reschenberg 1 frt, Pröbil Ernő 1 frt, dr. Horváth Akos 1 frt, Poppovits Dasán 2 frt, Vajevich Lajos 1 frt, Bertolinó Sándor 1 frt, Tarczay Dezső 1 frt, dr. Thim József 1 frt, Matkovits Lajos 5 frt, Zsupánszky Lyubomir 5 frt, Kiss Gyula 3 frt, Hauke Imre 3 frt, Jellmann József 3 frt, Löbl Zsigmond 2 frt, Tomauovits György 2 frt, Boromista János 2 frt, Szarits Bertalan 2 frt, Neszműrák Matyas 1 frt, Peiter Jozsef 1 frt, Varosy Károly 5 frt, Ó-becei szolgabíroság 2 frt, Kolozs vany Sándor, 2 frt, Vencziáner Sándor 2 frt, Mihalovits Sándor 1 frt, Jedlieska Mihály 2 frt, Krieg Béla 2 frt, Rosenberg Mor 5 frt, dr. Szechenyi Tamás 2 frt, Gyurgyevó közseg 5 frt, Tessényi István 3 frt, Rosenberg Adolt 2 frt, Pentz Ádám 2 frt, Berecz Károly 3 frt, Wagner György 2 frt, Pinterovits Jenő 2 frt, Deak Andor 1 frt, Deák Andor 1 frt, Wamoscher Nandor 5 frt, Korbai Pal 2 frt, Fischer Nandor 2 frt, Faller Alajos 1 frt, Szalvay János 2 frt, Kapetanovits János 3 frt, Lajthay Benjamin 3 frt, Holländer Adolf 1 frt, Grosser Lajos 3 frt, Lovász István 1 frt, Jusits Lajos 1 frt, Heintz Albert 5 frt, Krappenbeim Jozsef 1 frt, Raisz János 2 frt, Bikiczky Tamás 2 frt, dr. Ráta Jozsef 5 frt, Ó-Szivac közseg eljárássága 5 frt, Kelemen János 5 frt, Kövago Lőrinc 5 frt. Összesen 252 frt.

Vegzetes verekedés. Szóntán a mult szombaton az iskolás gyermekek 5 és 6 óra között kimentek a falu végére szánkázni. Szánkázás közben Zlatar Joca (12 éves) és Peicsin Pera (14 éves) valami felreertes miatt összevetek és nagyobb nyomatek okárt hajba is kaptak. Verekedés közben Zlatar Joca egy bottal fejbe ütötte Peicsint, mire ez dühében kést rántott elő s mellbe szúrta Zlatárt. A szúrás oly nemes reszket ért, hogy Zlatar 2 percnyi vonaglás után meghalt. A boncolásnál meg lón állapítva, hogy körülbelül 5 cm. hosszú és 1 1/2 cm. széles hegyes kes Zlatar Joca mellen jobbról a 9-ik borda alatt hatolt be s a tüdő alsó reszet, a rekeszt és a lepet keresztül metszette.

Magyar gazdak országos kongresszusa. A magyar gazdaközönség s a gazdasági testületek körében már a mult év végén napirendre került egy országos gazdagylülés tartásának kérdése. Az ügyet az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” vette kezébe, s ma már az országos gazdakongresszus megtartása nem csak határozottá vált, hanem tervezete és szervezete is teljesen meg van állapítva. E szerint a gazdagylülés folyó évi május hó 19., 20., 21., 22. és 23-ik napjain Budapesten fog megtartatni. Rendezik: a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek végrehajtó bizottsága s az országos magyar gazdasági egyesület és a független gazdak s celra kiküldött bizottságai. Celja a kongresszusnak: mindazon köz- és mezőgazdasági kérdéseknek beható tárgyalása, melyek a jelen gazdasági válsággal össze- függésben vannak s ez alapon oly határozatokra való jutas, melyek a válság enyhítésére, a kormányintézkedéseknek s társadalmi tevékenységnek utakat jelölnek ki. A kongresszuson 5 szakosztály működik, ezek: 1. Mezőgazdasági és szakoktatási; 2. Hitelbiztosítás és adóügyi; 3. Mezőgazdasági, politikai és értékesítési; 4. Telepítés és kivándorlás, muukas és cselédügyi; 5. Gazdasági érdekképviseleti szakosztály. Az elnöki tisztet a magyar társadalom legkiválóbb férfival vannak betöltve. A szakosztályok bizottságokra vannak felosztva s minden bizottságnak legalább egy előadója van s az előadók száma több mint 30 hivatal s nagyobbreszt országosan ismert szakférfiakból áll. A bizottságok keretébe a tárgyalás alapjait felvett kérdések melyen széttagaznak a gazdasági élet minden ágába s oly behatón s részletesen fogják foglalkoztatni a gazdagylületet a mezőgazdasági ügyekkel, a mint ez meg egy kongresszuson sem történt. A kongresszus tagja lehet, a ki valamely gazdasági testületnek f. évi január hó 31-ig tagja volt, vagy a kit az igazoló bizottság felvesz. Tagok az illesen tanácskozási és szavazati joggal bírnak, a kongresszus összes kiadványait ingyen kapják s a tagok részere kieszközleendő kedvezményekre igényt tartanak. Tagsági díj 5 frt, jelentkezhetni tagul a III-ik országos gazdakongresszus titkárságánál (Budapest, Köztelek) Ugyanaz a kongresszus tervezetét is készséggel megküldi az érdeklődőknek, ha ez iránt egy levelező-lapon hozzá fordulnak.

Farsangi bál. A csantavéri kath. kör folyó év február 11-en tartotta meg farsangi bálját az ottani nagyszendelő díszteremben, a melyet a rendezőség fáradszhatlan buzgalommal ez alkalomra izléseesen földíszített. A táncvigalom egy a megjelentek nagyszáma, mint pedig a bevétel tekintetében fenyvesen sikerült. A kör könyvtára javára felülfizettek: Panesich János plébános 1 frt 70 kr. Gaspar Jenő 1 frt. Veréb Fabian 50 kr. Vinczer Ferenc 70 kr. Varga István 70 kr. Dér Ferenc 20 kr. Pálty Albert 40 kr. Toldi János 40 kr. Hatala Antal 50 kr. Kelem P. 10 kr. Földy János 50 kr.

Estély. A palánkai kaszinó f. évi február hó 16-án farsangi műkedvelői estélyt rendez. Kezdeté pont 8 órakor. Helyárak: Zartszék 1 frt, allóhely 50 kr.

Piknik. A helybeli szerb olvasókör f. hó 23-án saját helyiségében pikniket rendez.

Préló. A zombori szerb polgári dalárda folyó hó 16-án a Csitaonica helyiségeiben préló (házi estély) rendez.

Vendégszereplés. A jövő héten — mint értesültünk — színházunknak igen előkelő vendégei lesznek. Lejön a nemzeti színházról Vizvári s Szabadkáról Molnár László, akiről a fővárosi lapok a nemzeti színházban való vendégszereplésekor olyan egyhangú elismeréssel írtak. Mindkét művész két darabban fog fellépni.

Díjnok kerestetik a zombori kir. járásbíró-sághoz. Jelentkezni lehet a járásbíroság vezetőjénél, a felvételt azonban a zombori kir. törvényszék elnöke által történik.

Háziestély. A jövő héten a Tóth Kálmán-kör — mint értesültünk — Vizvári tiszteletere háziestélyt rendez. E tárgyban a kör műkedvelő szakosztálya ma d. u. 1/2 órákor ülést tart.

Polgári bál. Tény az, hogy a zombori polgári osztálynak már régóta nem volt oly nagyobb szabásu mulatsága, a melyen teljes számmal és fesztelenül jelen lehetett volna. Ezen akar segíteni a zombori népkör választmánya, midőn elhatározta, hogy saját helyiségében az iparos osztály részere egy nagyobb szabásu bált rendez. Hogy a bál fenyvesen fog sikerülni, arra nézve elég garanciát nyújt a rendezőség nagy száma, mely az egész zombori fiatalasághól van összeállítva. A bál e hó 23-án, szombaton fog megtartatni. Beleptidij 80 kr. Muthogy a bál zártkörű lesz, felkéretnek azok, kik meghívott nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy e tekintetben a rendezőség bármely tagjához forduljanak.

A tanítók haza javára. A Kalocsán letesítendő tanítók haza javára a csávolyi tantestület folyó hó 9-én vaecorával egybekötött jól sikerült táncmulatságot rendezett. Felülfizettek: dr. Szentes Sándor 5 frt, Petz Gábor 1 frt 40 kr, Auer Ferenc 1 frt 50 kr, He gyessy Benő 1 frt 40 kr, Soós László 3 frt, Mehler Sebestyen 50 kr, Schwerer Lajos 1 frt 50 kr, Martin Bernát 1 frt 50 kr, Mehler Nandor 30 kr, Miehler József 1 frt, Herveak Gyula 1 frt, Forkly Béla 1 frt, Wüsz Jenő 1 frt, Ferenczy Sándor 40 kr, Lónyay János 20 kr, Siskovics Lajos 40 kr, Dolezsál Paula k. a. 40 kr, özv. Dolezsál Ferencné urölgy 50 kr, Kovacs Endre 1 frt. Összes jövedelem 40 frt 50 kr. Kiadás 32 frt 40 kr. Marad ösz-zesen 8 frt 10 kr.

Bál. Reg nem látott mar Zsabyia oly váraokozáson fellél fenyvesen sikerült bált, minőt az iment megalakult ottani iparrestitület adott a Wallauch féle vendéglő es alkalommal igen esinosan díszítet es a közseg színejavával megett termeiben. Színóra alatt a nyerevény tárgyak kisorsolása mulattatta a jelenvölkakat. Aztan ismet folyt a tánc vidám jökedvben a késő reggeli órákig. Befolyt összesen 92 frt 50 kr, kiadás 36 frt 82 kr, tiszta jövedelem 55 frt 68 kr. Melyhez felülfizetésekkel hozzájárulni szvesek voltak: Mchalovits Kornél 4 frt, dr. Balaton Gyula 4 frt, Szabó Pal 2 frt 50 kr, Blazsey Ferenc (Ujvidek) 1 frt 50 kr, dr. Fleischer Simon, Baderlitz György, Mosovits Dusán, Witz Ede, Fleischhaker István, Flitner Denes, Dimitrijevic Zsivoin, Sándor Antal (Ó-Becse) 1—1 frt, Petrovits Valér, Boldizsar Pal, Herlein Dezső, Schwarz Marton, Csabi Jakab, Szaghumeister Arpad, Tomasits Aca, Guttman Gyula, Fischer Gyula 50—50 kr. Beküldtek: özv. Winter feld Edene 2 frt, Weisz Ignác 2 frt, dr. Majnyski Milutin, Pinter Vidor (Ó-Becse), Szarailits István, Araniczky Athanáz, Vig Ignac, Kéltly Sztóján, Djelanits Gyóka, Vrbaski Sztava 1—1 frt, Glavity Milán (50 kr). Melyekért ez uton mond köszönetet a rendezőség.

Színház.

Hétfőn Nagyfalussy Julia jutalomjátékánál a „Vál-junk el” című künő francia vígjáték került szíre. Közönség igen gyeren volt, pedig az előadás a sikerültebb előadások közé tartozott. A jutalmazandó színészö igyekezettel es szorgalommal játszott; játékaról bövebb kritikát írunk fölöleggel: igyekezete es szorgalma mellett régi hibáiból most sem volt képes kivetközni. A siker legnagyobb része ifj. Polgár Károlyt illeti meg, a ki ismet egy kiváló alakítást mutatott be.

Kedden „Sarah grófné” című drama ment. A mikor dramát adnak, hozzá vagyunk már szokva ahhoz, hogy legalább részben elismerő kritikát kell írunk. Ennek a magyarázata azon körülményben lelhető fel, hogy van egy színészönk, a ki ritka tehetséggel van megáldva s e mellett mindig ambícióval is játszik. Ez a színészö Lackó Aranka. A mostani alakítása is olyan volt, hogy művészi igényeinket es váraokozásunkat teljesen kielégítette. Gyarmaty, Kishonti es Hetenyi megá- álltak a helyükön.

Szerden gyöngé előadásban a „Fatimica” került szíre. Az előadásra ugy látszik nagyon kevés gondot fordítottak, mert a felületes készültseg es rendezes dominulta elejétől végig Meszáros Kornelia ennek dacára érvényre juttatta tehetséget s kedves játékaert es énekeert aratott is tapsokat. Mellette Polgár Károlyt kell kiemeitünk, nem számítva természetesen azt, hogy euekelni, kellő hang liányában, egyáltalán nem tud.

CSARNOK.

Ki hogyan táncolja a csárdást?

(Pillanatfelvételek a bálteremből)

I. A fővárosból vidékre jött gigerli.

A csárdás divatát többnyire ez a species teremti. Azért ma oly fura. Keptelen es közel áll a vitus-tánchoz. Es pökhendi, mint a terjesztője, kezdődik snájdig bizalmassággal. Nincs az az izom, mely ne rezegne, a lassu- ján a leha beszéd járja, a tánc mellékes, a frissere ugrik ki a tánc-zseni. Ott a cigánydogón a stratégiai tér, toporzékol, rezeg, kiabál, notát rendel, bányavetésben példátlan, mas idökben azt mondják volna: „örtült”, most pedig „hercig es sikkes”. A területet urálja es végül Nádaí Fodor Taszilójának mintat adhat.

II. A falusi gigerli.

Az előbbi minta nyoman indul. De amannak ört- letes divatában, hogy ugy mondjam, meg van a divat- nak gráciája, de az az eretlenség, amit a falusi gigerli produkál, rettenetesen bautó. Ez a species legtöbbyire a bali ruhán is tul teszi magát. Rendesen ott mulat leg- jobban, ahol a nappali közönséges ruhájában, olykor csizmájában is toporzékolhat. Kurjant nagyokat es ren- desen a lányok nemes ideáljait, ábrándjait rontja. A tánc a neveltelenség tobzódása. Az egész tánc előtte hece, hogy táncosnéja megemlegesse. A lovagias férfi nem látszik benne, de megnyilatkozik a rossz nevelésű duhaj legény uri külsőben. A lányok egy részének im- ponál ez a kihívó merészseg es szeretnek vele táncolni, mert legalább — megemlegeti ő is, másik is.

A hereskedőség.

A táncában sem tud megfedekezni arról, hogy hivatása a hölgyek kiszolgálása. Rendesen azzal táncol,

akit a boltban is kiszokott előzékenyen szolgálni es ott is előzékeny. Megfigyeli táncosnéje táncban való ügyes- ségét es alkalmazkodik. Elveszi legyezőjét es szigoruan vigyázz arra, hogy a virágot el ne veszítse hölgye. Akár egy zsebkendőt se. Rendesen hölgyének toilettetjét dícséri, különösen, ha ő mérte le a kelmet. A tánc nála nem élvezet, hanem cél es akkor boldog, ha hölgye moso- lyogva jön legközelebb a boltjába es ismét vele szol- gáltatja ki magát.

A jó fiu.

Nem ugrik be gyorsan, megy akkor, ha neki tán- cosné jut es nem bánja akárki lánya, ha fiatal, ha vén. Különben ritmus nélkül zötyög, de kitartó a táncban. Ostobaságot beszél, de boldog, ha mosoly fakaszt, egész éjszaka fáradszhatatlanul robotol. Az anyák hálásan pis- lognak rá, mert tudják, hogy a legutolsó esetben a jó fiu a petrezselyem árulás ellen megvédi leányát, a csár- dást a jó fiu gyűlöli, mert ebben csak egy leány repu- tációját lehet megmenteni. Anyaira nem válogatós, hogy szükség esetén a templom tornyával is eltáncolna. Hó- dítai sem tud, de megbecsülhetlen. Olyan ő a tánc- mulatságon, mint rossz darabban a potya-jegyesek. Ezek is teljesítik kötelességüket: tapsolnak. Ő is táncol, akikkel másként senki sem táncolna kivilagos kivirradtig. Es ő lelkendezik legjobban, hogy milyen jól mulatott!

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
RITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

286. sz./kig. 1895.

Hirdetmény.

Alulírott közseg előjárósága a megürlt községi rendörvezetői, valamint két rendőri állásra újabb pályá- zatot hirdet es felhívja a pályázni kívánókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **folyó évi február hó 26-ig** alulirt közseg előjárósághoz nyujtsák be.

A rendörvezetői 400 frt, a rendőri állással 300 frt évi fizetés es egybekötve utólagos havi részletekben ruházat nélkül.

Rendörvezetői állás elnyerésénél a német es dalmát nyelvet beszélők előnyben részesülnek.

Bajmokon, 1895. évi február hó 9-én.

Budanovits Árpád, **Beslity Tádé,**

jegyző. 3—2

biró.

Külnő minőségű bácskai kendermag és bükköny
kapható
BÁRÁNY LIPÓT ÉS FIA
cégnél Zomborban.

3—1

219. szám.

1895.

Pályázati hirdetmény.

Alulirt Kolluth közseg elüljárói részéről ezennel közhírré tetetik, miszerint közsegünkben leköszönés folytán üresedésbe jött egy gyalogrendőri állás választás utján betöltendő.

Pályázók tartoznak igazolni, hogy magyar honpol- gárok; 24—60 évesek; kifogástalan előéletűek, egész- séges testalkatúak es hogy a magyar es német nyelvet szóval es írásban bírják.

Évi fizetés 250 frt utólagos havi részletekben. Pályázati folyamodványok **folyó évi február hó 28-ig** Kolluth közseg elüljáróságánál nyujtandók be. Kolluth, 1895. évi február hó 6-án.

Zimmermann György, **Weber György,**

jegyző. 3—3

biró.

Eladó vagy kiadó.
Bajai-utca 12. szám alatti lakház (az árú- csarnok mellett), mely áll 6 szoba es mellék- épületekből, azonnal rendelkezésre bocsájtható. Bövebb értesítéssel szolgál
SULYOK FERENCZ,
Rókus-utca 39.

3—3

5204. sz.

kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zsabyiai járásához tartozó Zsabyia közsegben egy 300 frt évi fizetésű javadalma- zott írnoki állás van üresedésben.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint kellően felszerelt kérvényüket — a német es szerb nyelv bírásának igazolása mellett **folyó évi február hó 27-ig** alólírott nál nyujtsák be. Zsabyia, 1895. évi február hó 8-án.

Dr. BALATON GYULA,

szolgabíró.

3—1

Az ó-kanizsai önszegélyző-szövetkezet zárszámadásai 1894. évi január 1-től december 31-ig.

XI. ÜZLETÉV.

BEVÉTEL. Forgalmi kimutatás 1894. január 1-től december 31-ig. KIADÁS.

Multi évi pénzmaradvány	5372 21	Magánbetétek kifizetésére	110522 41
Törzsbetét III. csoport	7922 60	Magánbetéti kamatra	323 08
Törzsbetét IV. csoport	18651 40	Kölesönre	31217 —
Magánbetétek	112668 80	Törzsbetétek kifizetésére II. csoport	94221 —
Kölesönvisszafizetések	66805 —	Törzsbetétek kifizetésére IV. csoport	313 40
Visszleszámitolás	59000 —	Visszleszámitolás	33000 —
Kölesönkamatok	20649 54	Visszleszámitolási kamat	2068 54
Késedelmi kamatok	133 37	Osztalék 1893. évre	8719 57
Átirások	17 —	Tiszteletdíjak 1893. évre	565 27
Nyomatványok	25 94	Tisztviselők fizetése	950 —
		Szolgaizetés	120 —
		Lakbér	255 —
		Egyenes adó	1656 44
		Tőkekamatadó	851 84
		Utadó	83 23
		Iparkamarai illeték	34 26
		Könyvek és nyomatványok	166 62
		Napibiztosok díjai	104 —
		Vegyes kiadások	106 01
		Bélyegre	16 —
		Készpénz 1894. december 31-én	5952 19
	291245 86		291245 86

VESZTESÉG. Veszt- és nyer-számla 1894. évi december 31-én. NYERESÉG.

Kifizetett betéti kamatok	323 08	Kölesönkamatok	20649 54
Tökésített	8194 91	Késedelmi kamatok	133 37
Visszleszámitolási kamat	2068 54	Átirások	17 —
Tisztviselők fizetése	950 —	Nyomatványok	25 94
Szolgaizetés	120 —		
Lakbér	255 —		
Egyenes adó	1656 44		
Tőkekamatadó	851 84		
Utadó	83 23		
Iparkamarai illeték	34 26		
Könyvek és nyomatványok	166 62		
Napibiztosok díjai	104 —		
Vegyes kiadások	106 01		
Egyenleg a zármérlegre, mint ez évi haszon	5911 92		
	20825 85		20825 85

VAGYON. Zármérleg 1894. évi december 31-én. TEHER.

Kötvényekben	154366 —	Törzsbetét III. csoport	31650 80
Jelzálogkölesön	83950 —	Törzsbetét IV. csoport	18338 —
Előlegekben	11045 —	Magánbetétek tők. kamattal	167445 05
Készpénz	5952 19	Visszleszámitolás	26000 —
		A III. csoport 3 évi haszna	3576 50
		Tartalékalap	2390 92
		Egyenleg, mint ez évi haszon	5911 92
	255313 19		255313 19

Ó-Kanizsán, 1895. január 15-én.

Ó-kanizsai önszegélyző-szövetkezet.

Tóth József s. k., igazgató. Pfeiffer János s. k., könyvelő. Popovits György s. k., pénztárnok.

Ezen 1894. évi forgalmi kimutatás, veszt- és nyer-számla, valamint a zármérleg alulírottak által a kereskedelmi törvények értelmében megvizsgáltatván, az intézeti könyvekkel és számadásokkal egyezőnek és mindenben helyesnek találtatott.

Ó-Kanizsán, 1895. január 24-én.

Grüner Ádám s. k., ügyelő bizottsági tagok. Kosztyik János s. k., id. Hoffmann József s. k.

Kimutatás

az „Ó-kanizsai önszegélyző-szövetkezet“ tagjainak és üzletrészeinek számáról az 1894. év végével:
A III. csoportban — alakult 1891. évi január 1-én — van 132 tag, 777 üzletrészszel.
A IV. csoportban — alakult 1894. évi január 1-én — van 350 tag, 1836 üzletrészszel.
A II. csoport teljesen kifizettetett.
Ó-Kanizsán, 1894. december 31-én.

Pfeiffer János s. k., könyvelő. Tóth József s. k., igazgató.

Hirdetmény.

Az „Ó-kanizsai önszegélyző-szövetkezet“ évi rendes közgyűlését 1895. évi március hó 3-án — vasárnap — délután 2 óraker fogja megtartani saját helyiségében.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jelentés az 1894. évi üzlet eredményéről.
2. A felügyelő bizottság jelentése, valamint az 1894. évi vagyonmérlegre és a tiszta nyereségre vonatkozó véleményes előterjesztés, esetleg a számadó tisztikar fölmentése.
3. Az alapszabályok 39. §-a értelmében kisorsolandó egy igazgatósági tag helyébe új tagnak választása.
4. Az alapszabályok 45. §-a szerint kisorsolandó 3 választmányi tag helyébe újak választása.
5. Esetleg az alapszabályok megváltoztatása.
6. A jegyzőkönyv hitelesítésére két szövetkezeti tag megválasztása.
7. Egyesek indítványai.

Mídon a t. szövetkezeti tag urak e közgyűlésre meghívottak, egyúttal figyelmessé tételnek, hogy az alapszabályok 51. §-a értelmében azon szövetkezeti tagok, kik a közgyűlés előtt 8 nappal hátralékos törzsbeteteiket nem fizetik be, a közgyűlésen szavazati joggal nem bírnak.

Az alapszabályok 57. §-a szerint a közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, melyek a közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatósághoz írásban beadatnak.
Ó-Kanizsán, 1895. évi január hó 22-én.

Tóth József s. k., igazgató-elnök.

147. sz. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Feketehegy községében lemondás folytán üresedésbe jött s 400 forint évi fizetessel javadalmazott gyakorlatos rendőrvetési állásra és az esetleg megürülő, 300 forint évi fizetessel javadalmazott, közrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Kellőleg okmányolt kérvények f. évi február hó 16-ik napjának délutáni 5 órájáig alulírott elöljáróhoz nyújtandók be.

Később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.
Bács-Feketehegy, 1895. január 26-án.

Kozma Dezső, jegyző. 3—3

Lódi Mihály, bíró.

Kiadó lakás.

Erzsébet-körúton 146. szám alatt (az új templom északi oldalán) egy 5 szobából, konyhából, éléskamrából, padlás és pincéből, falfélszerből, kocsiszinből, istállóból, gyümölcsös és vetevényes kertből álló lakás május hó 1-étől bérbevehető.

Értekezhetni Ambrozovits Gyulával naponta déli 12 óraker zárandok-utca 110. sz. 3—2

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

A „Veprováci Segélyegylet“

1895. évi március hó 3-án délután 1 óraker

a magyar iskola tantermében tartja ez évi

rendes közgyűlését

a következő tárgysorozattal:

1. Elnök és jegyző választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság által be-terjesztett számadás és jelentés.
3. Az igazgatóság úján a közgyűléshez 8 nappal előbb be-terjesztett indítványok.
4. Négy felügyelő bizottsági tag választása.
5. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tagnak megválasztása.

A „Veprováci Segélyegylet“

Veprovácson.

806. sz/k.ig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Tiszakálmánfalva nagyközség kellően szervezve lévén, az alább irt állásokra pályázatot nyitok s felívom mindazokat, kik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, miszerint a vonatkozó törvényben előirt kellekeknek megfelelő kérvényeiket folyó évi február hó 27-ének déli 12 órájáig nálam benyújtják.

A választás Tiszakálmánfalva községében 1895. évi február hó 28-án reggel 8 óraker fog megtartatni.

1. Községi jegyző. Javadalmazása 600 forint készpénz, szabad lakás és 10 kat. föld haszonélvezete.
2. Községi orvos. Javadalmazása 600 forint.
3. Községi írnok. Javadalmazása 300 forint.
4. Községi vegrehajtó. Javadalmazása 240 forint és a befolyó zálogolási illeték.
5. Községi szülész. Javadalmazása 20 forint.

Titelen, 1895. évi február hó 1-én.

Vojnits István,

3—2

főszolgabíró.

17887. sz.

tkvi 1894.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sós szül. Schaffer Teréz végrehajtható Kubatovits János végrehajtható szüvedő elleni 150 forint tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén levő, Zomborban fekvő, a zombori 3320. sz. tjkvben foglalt Kubatovits János nevére álló A. 1. sor 23464 b hr. sz. 1 h. 162¹²/₁₂ □ öl szántó s azon épült házra 393 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1895. évi március hó 5-ik napján délutáni 3 óraker ezen telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 39 forint 30 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1894. évi november hó 17-én.
A zombori kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radány Péter,

kir. trvszéki bíró.

18900. sz.

tk. 1894.

Arverési hirdetmény.

Lukits Gyula zombori lakos végrehajtható Hahn Mihály kernyajai lakos végrehajtható szüvedő elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 46 forint 84 krt tőkekövetelés és ennek 1893. évi november hó 1-6 napjától járó 6% kamatai, 15 forint 20 krt már megállapított, valamint jelenlegi 8 forint 65 krt és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében a zombori kir. törvényszék és kir. járásbíró-ság területén levő, Kernyaján fekvő, a kernyajai 1108. sz. tjkvben foglalt Hahn Mihály és neje szül. Benczinger Anna nevére álló A. 1. sor 1347/20. hr. sz. a. foglalt 492. ö. i. sz. ház és beltelekre az 1881. évi 60. t. c. 156. §-ának d) pontja alapján 400 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1895. évi március hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája Kernyaja községéhez tartozik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 40 forint készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1894. évi december hó 3-án.
A zombori kir. törvényszék mint tkvnyvi hatóság

Radány Péter,

kir. tszéki bíró.